

Biodiverzita zemědělské krajiny

Jiří Sádlo

Oddělení ekologie invazí

Botanický ústav AVČR Průhonice

Mohu se jen domnívat. Nemám dostatek informací.

Kdyby tu nic nebylo?

Co se děje

Proč se to děje

Co na to národ

Jaké projevy

Co je řídí

A co my s tím

Co se děje: Vše se mění. Už změnilo.

Proč se to děje: Holt pokrok. Antropocén.

Co na to národ: Zmaten.

Jaké projevy: Nová krajina.

**Co je řídí: Velké krajinné procesy /
jemné lidské mechanismy**

**A co my s tím: Se smiřte. S každým
materiálem se dá trochu nějak pracovat.**

*(Nová Ves, Vepřek, Ouholice.
Dolní Povltaví.
Bývalá matrix nivy, polí a
stepí,
Nová matrix suburbánní,
postagrární a s velkou rolí
nové divočiny)*

**Stará krajina (dobíhá a předává štafetový kolík)
Nová krajina (bere ho a upaluje).**

Fandit staré nebo nové krajině? Je odpověď nasnadě? Snad ano...

Kultura

Příroda

Ruderál

POLE, souvrať,
polní cesta,
úhor

RYBNÍK, hráz, výtopy,
náhon, strouha,
splav, jez, zájezek

LOUKA, luční / pastevní
lado, polní kaz, PASTVINA,
průhon, draha

Pastevní les, remízek,
křovina, chrastina,
porostlina

Mez, polní terasa, ouvoz

Lom, písňík, hlinišťe, strž a nátrž

Řeka, peřej, náplav, zátor

Stráň, vřesovina,
skalka, písčina

Potok, mokřina, prameniště,
studánka

Slatina slanisko
močál rašelina

Zahrada hřbitov

Stromořadí, alej

Vinice, sad, prutník

Záhumenek

Pěšina, silnice,
ouvoz a násep, říční
navigace

Mrchovláčka, rasovna,
smradovna, šmelcovna,
dehtárna, sklárna

Humno, husí louže,
kozí plácek, slepičí
výběh, náplavka

Kultura: denaturováno

Příroda: chráněno proti lidem nebo drženo pro rekreační průmysl

Zahrada hřbitov

RYBNÍK, hráz, výtopy, náhon, strouha, splav, jez, zájezek

Řeka, peřej, náplav, zátor

Stráň, vřesovina, skalka, písčina

Slatina slanisko, močál, rašelina

Potok, mokřina, prameniště, studánka

Stromořadí, alej

Pastevní les, remízek, křovina, chrastina, porostlina

Vinice, sad, prutník

LOUKA, luční / pastevní lado, polní káz, PASTVINA, průhon, draha

Mez, polní terasa, ouvoz

POLE, souvrať, polní cesta, úhor

Lom, písňík, hliniště, strž a nátrž

Ruderál: degradováno, denaturováno nebo zmizelo

Pěšina, silnice, ouvoz a násep, říční navigace

Záhumenek

Humno, husí louže, kozí plácek, slepičí výběh, náplavka

Mrchovláčka, rasovna, smradovna, šmelcovna, dehtárna, sklárna

Kultura

Veřejná
prostranství s
parkovou úpravou,
veřejný a soukromý
prostor sídel

Sjezdovky, golf, přehrady a různá další sportoviště

Silnice, dálnice,
cyklostezky

Velké
průmysly a
brownfields

Ruderály v sídlech

Ruderál

Postagrární pole,
vinice, sady a travní
kultury

Nová divočina,
ruderální savany,
různé zatím anonymní
typy vegetace:
nová diverzita

Horninová těžba a rekultivace

Příroda

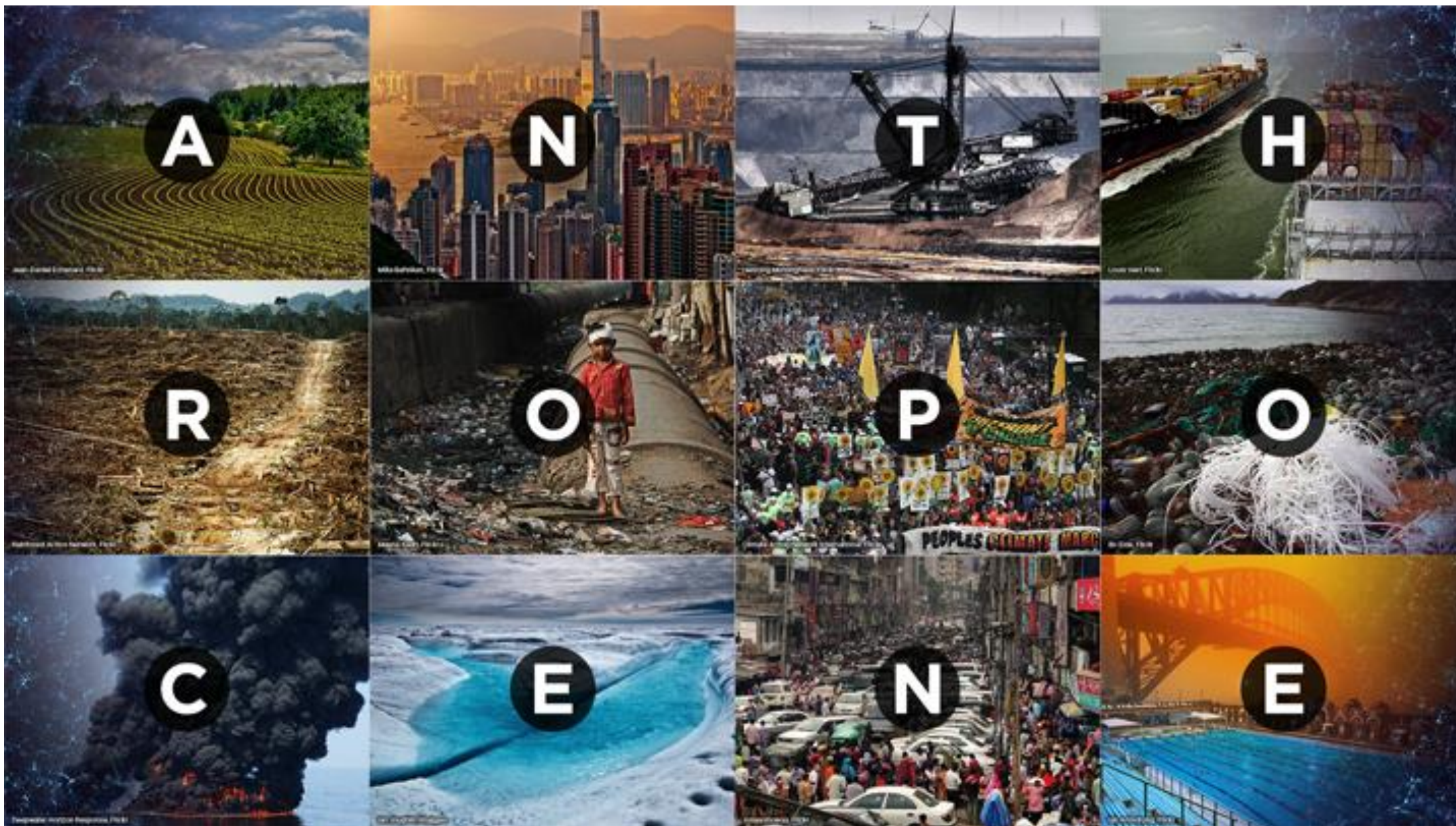
Chráněná a rekreační
území: **většina
biodiverzity staré
krajiny**

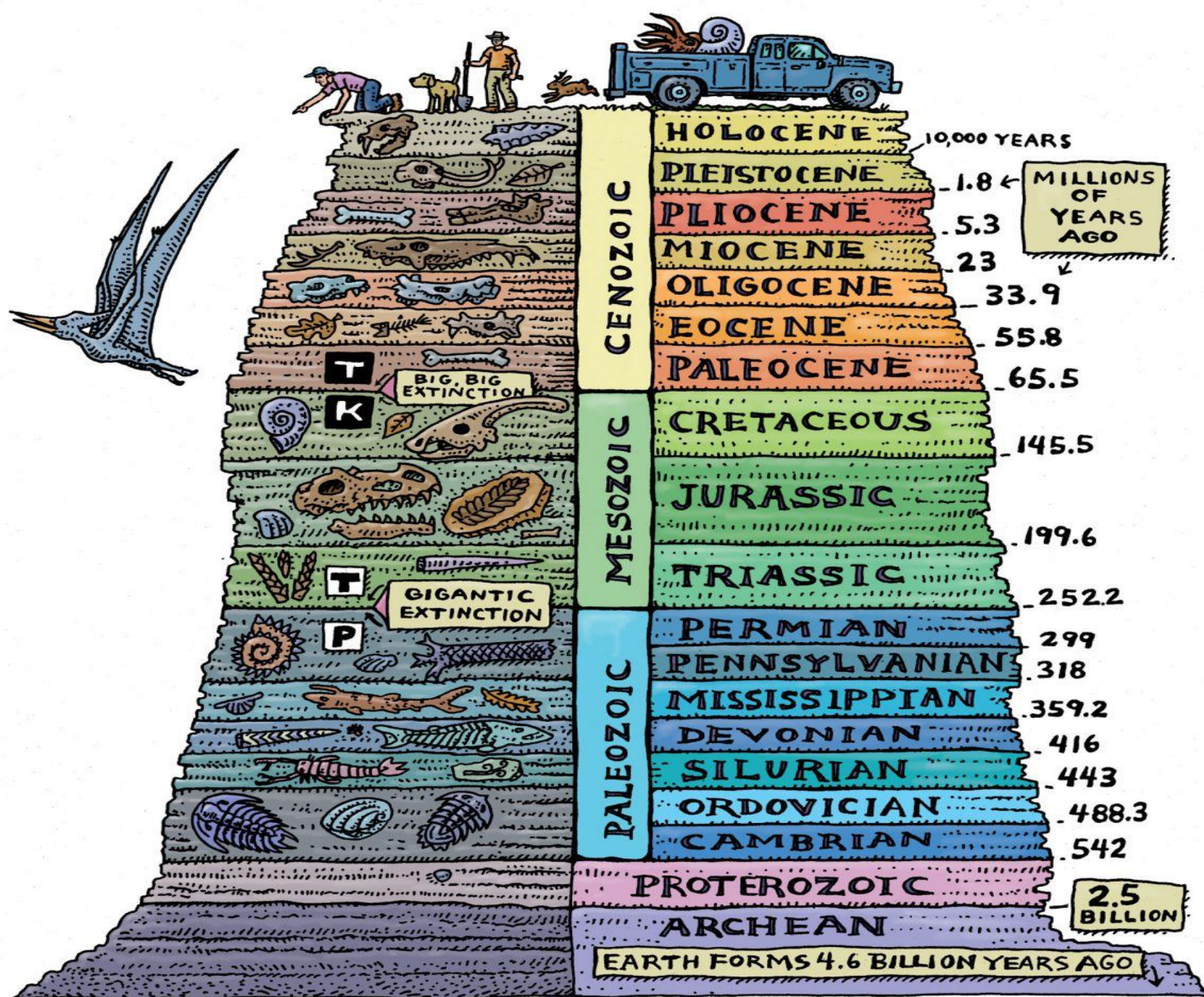
Zemědělská krajina jako archetyp

Píle, práce, lid. Moudrý – prostý – hrdý – nezkažený městem. Tradice. Úroda, klasy, zrno, ovoce, včely, réva. Krása a užitek. Příroda v kulturní podobě. Úrodná půda, a čím úrodnější, tím lepší. Zlatý pruh země české. Obilnice odnepaměti. Posázená vinohradem. Lesnaté hory na obzoru.

Proč se to děje.

A my teda co jako jsme, příroda anebo člověk?

Jestli řeknou příroda, tak já je asi trochu hryznu, jo?

Výchozí zjištění antropocénu:

Máloco je čistě přírodní.

Máloco je čistě lidské.

Máloco je boj přírody a lidí.

Všude přírodní základ v lidském světě.

Všude lidský základ v přírodě.

Matka příroda jsme my.

↑ Daniel Bernátek

Globalizace homogenizuje krajinu, stírá odlišnosti

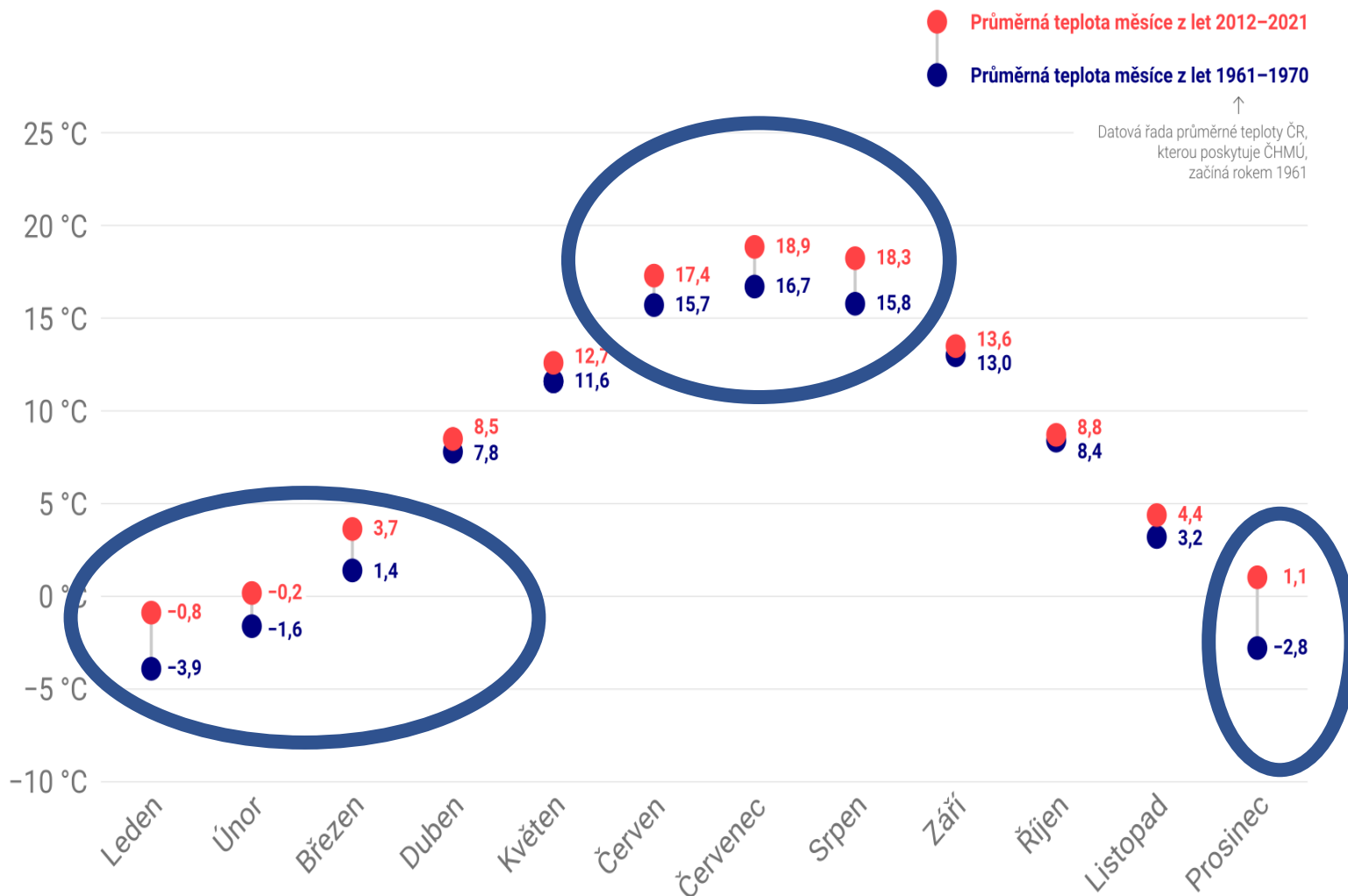

Hore Thajsko, vlevo
Japonsko, vpravo Čechy
(Klatovsko, Chudenice)

Vlevo Praha9 –Satalice,
vpravo západní
Austrálie.

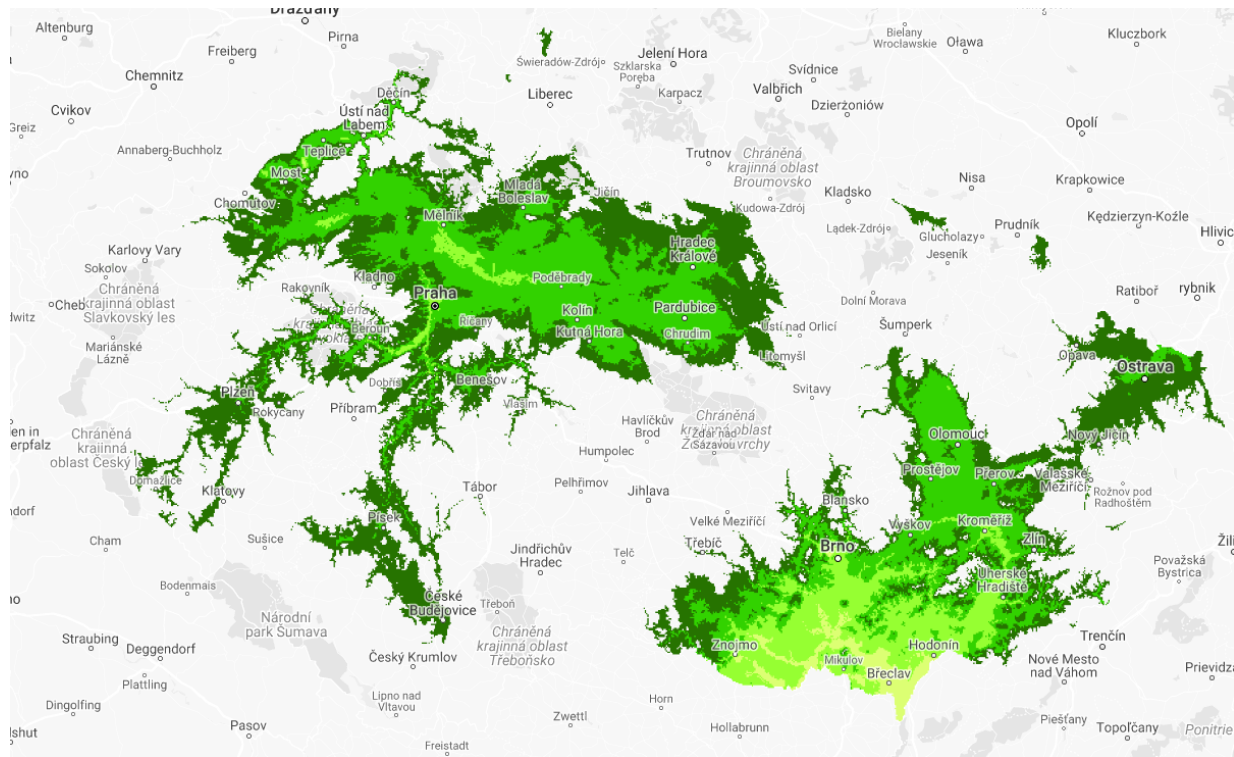
PRŮMĚRNÁ TEPLOTA V ČR V JEDNOTLIVÝCH MĚSÍCÍCH

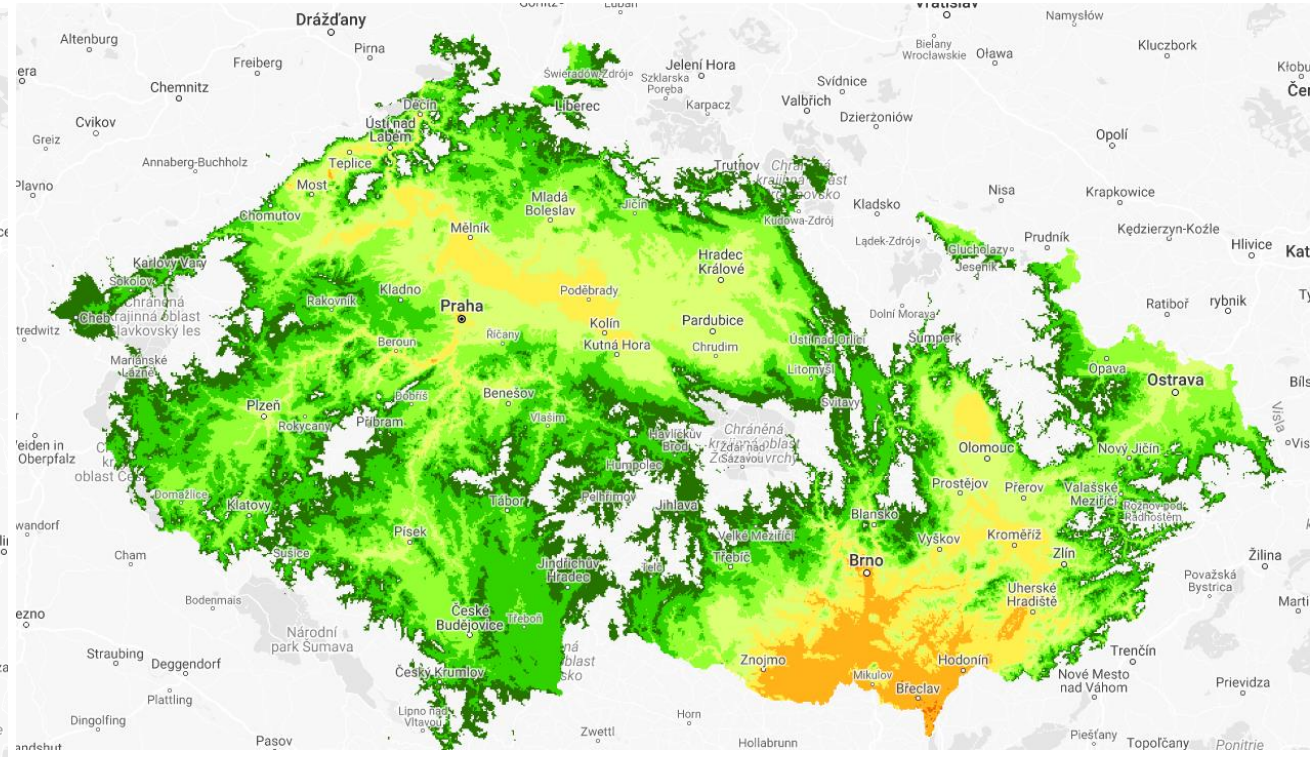
Klimatická změna:

**teplé zimy,
horké vrcholné léto,
dlouhé vegetační období,
různé typy ročního chodu
klimatu**

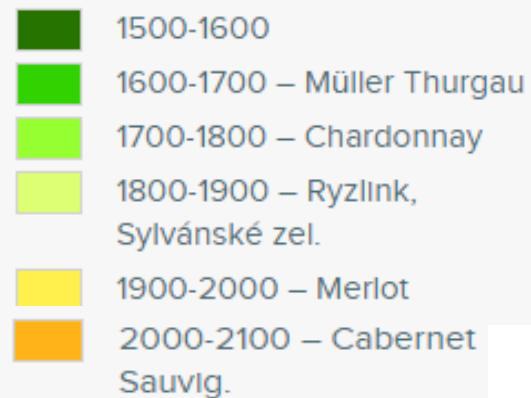
Klimatický potenciál pro révu

1980-2010

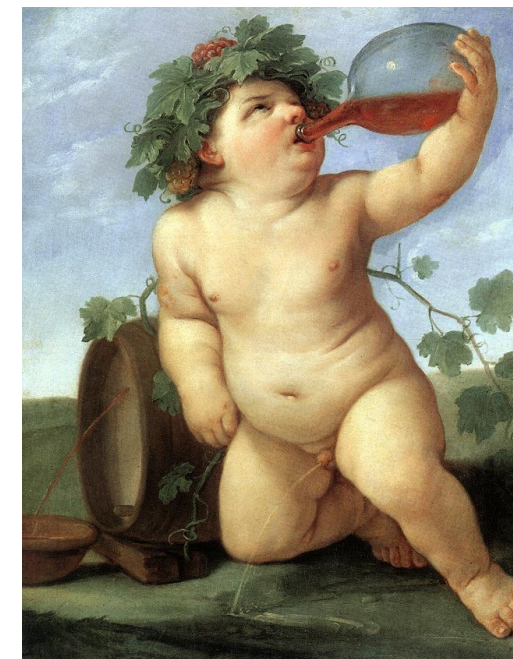
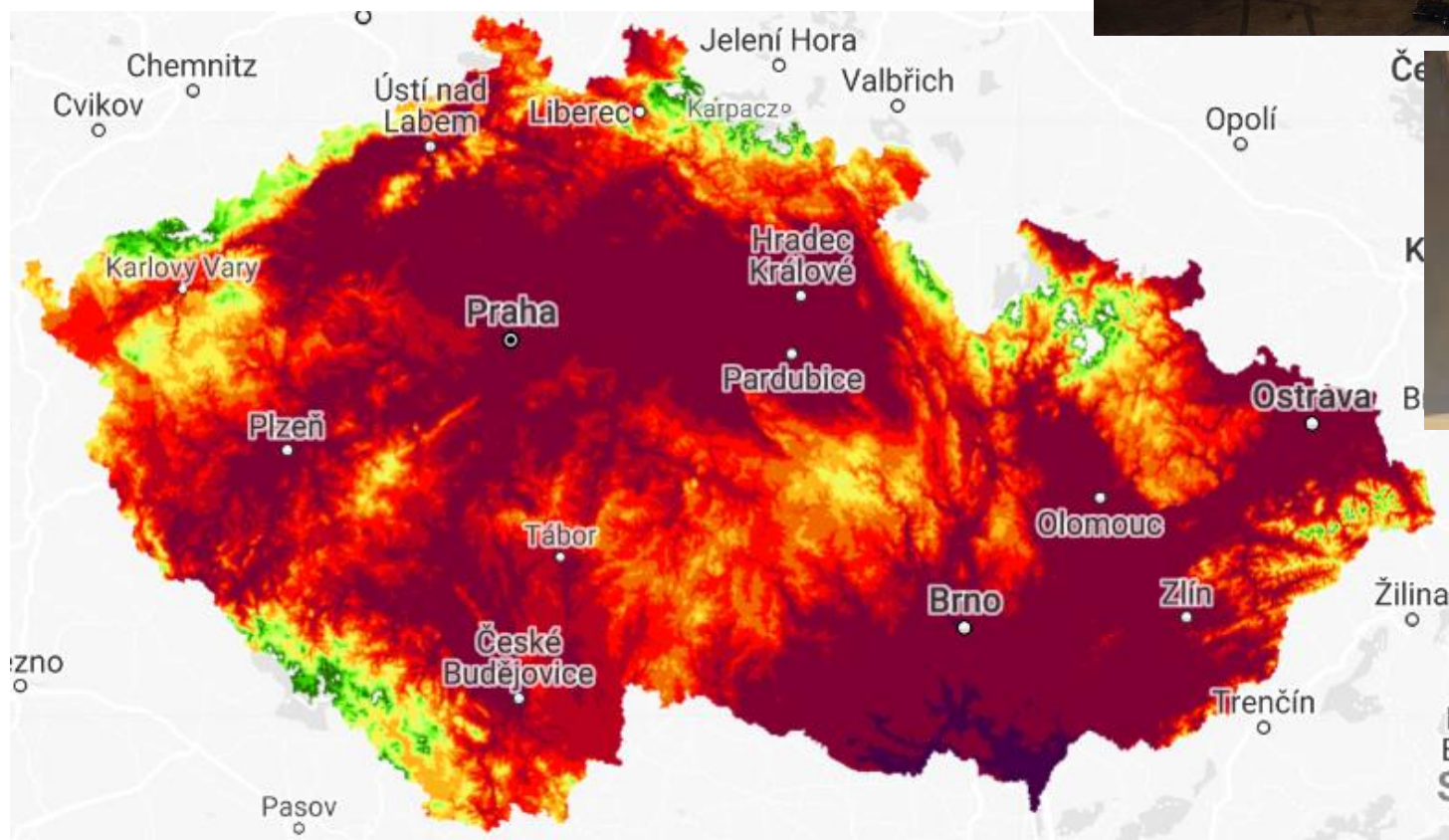
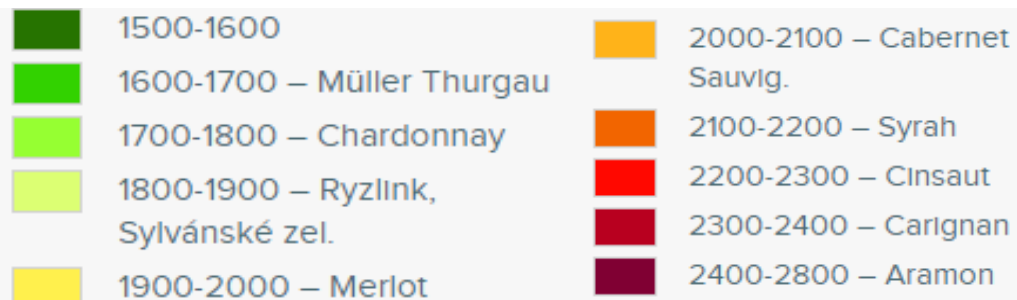

2030

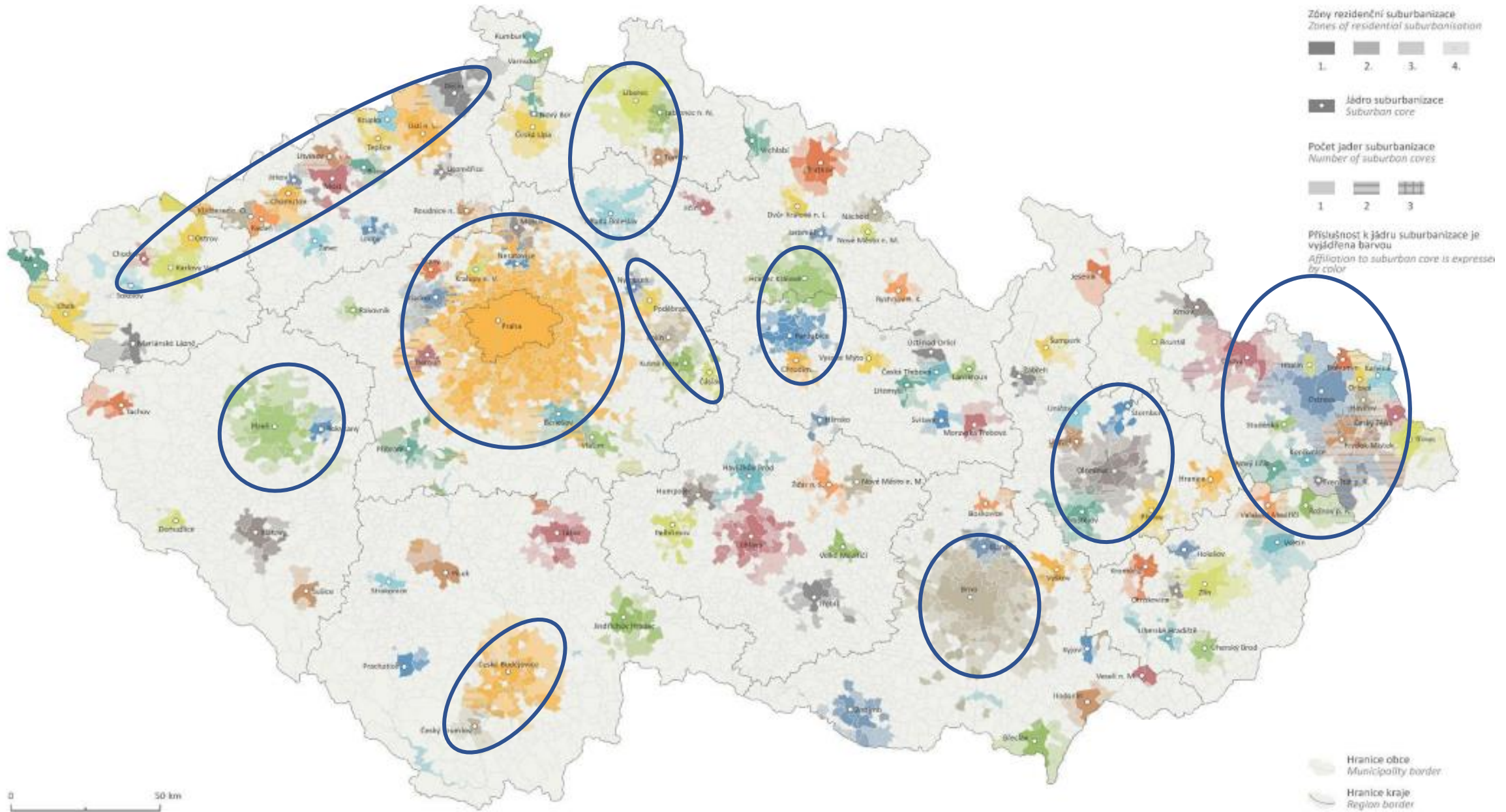

Rizikový vývoj: 2090 při vysokých emisích CO₂.

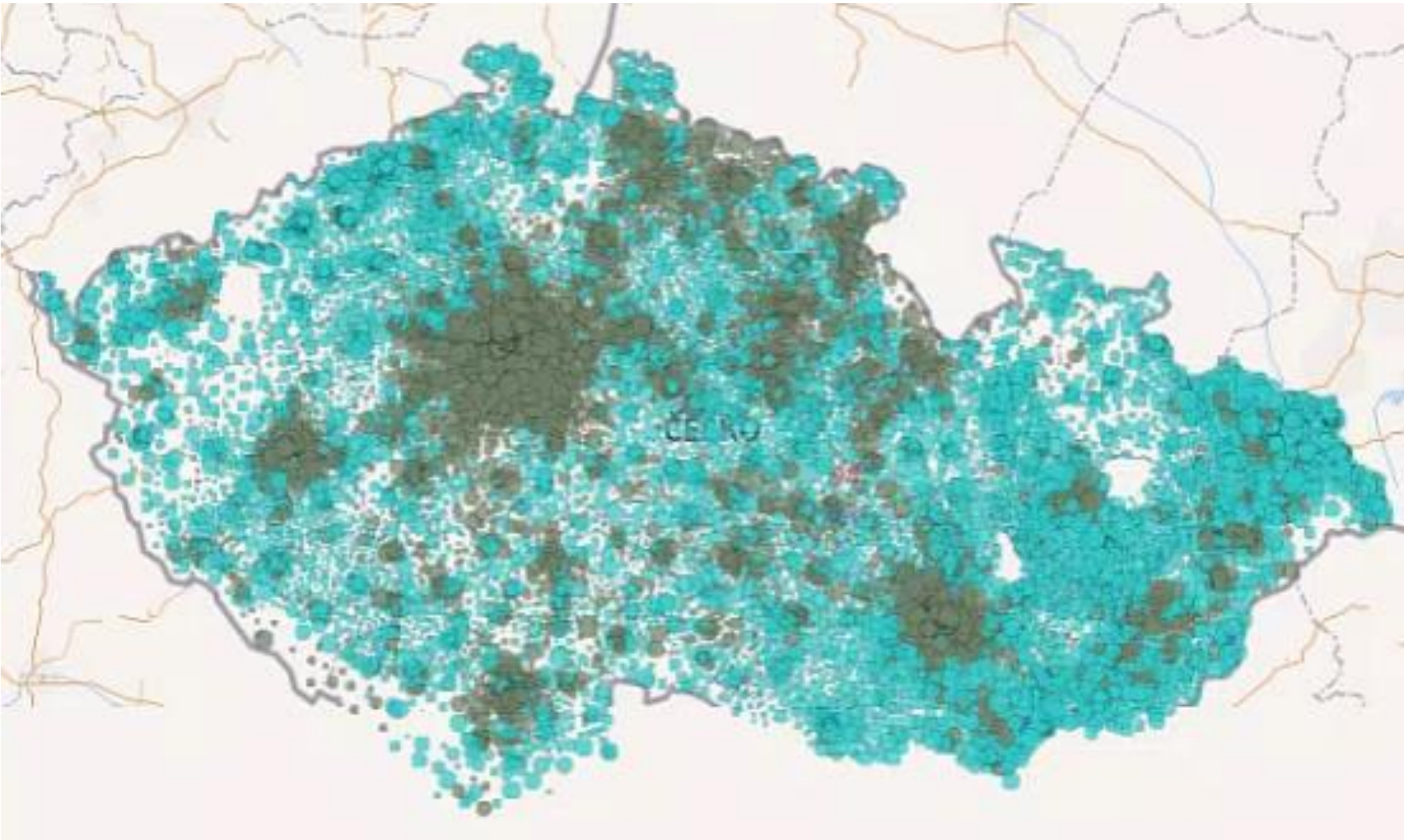
Co jen s námi asi bude?

Zony rezidenční suburbanizace: hyperměsta

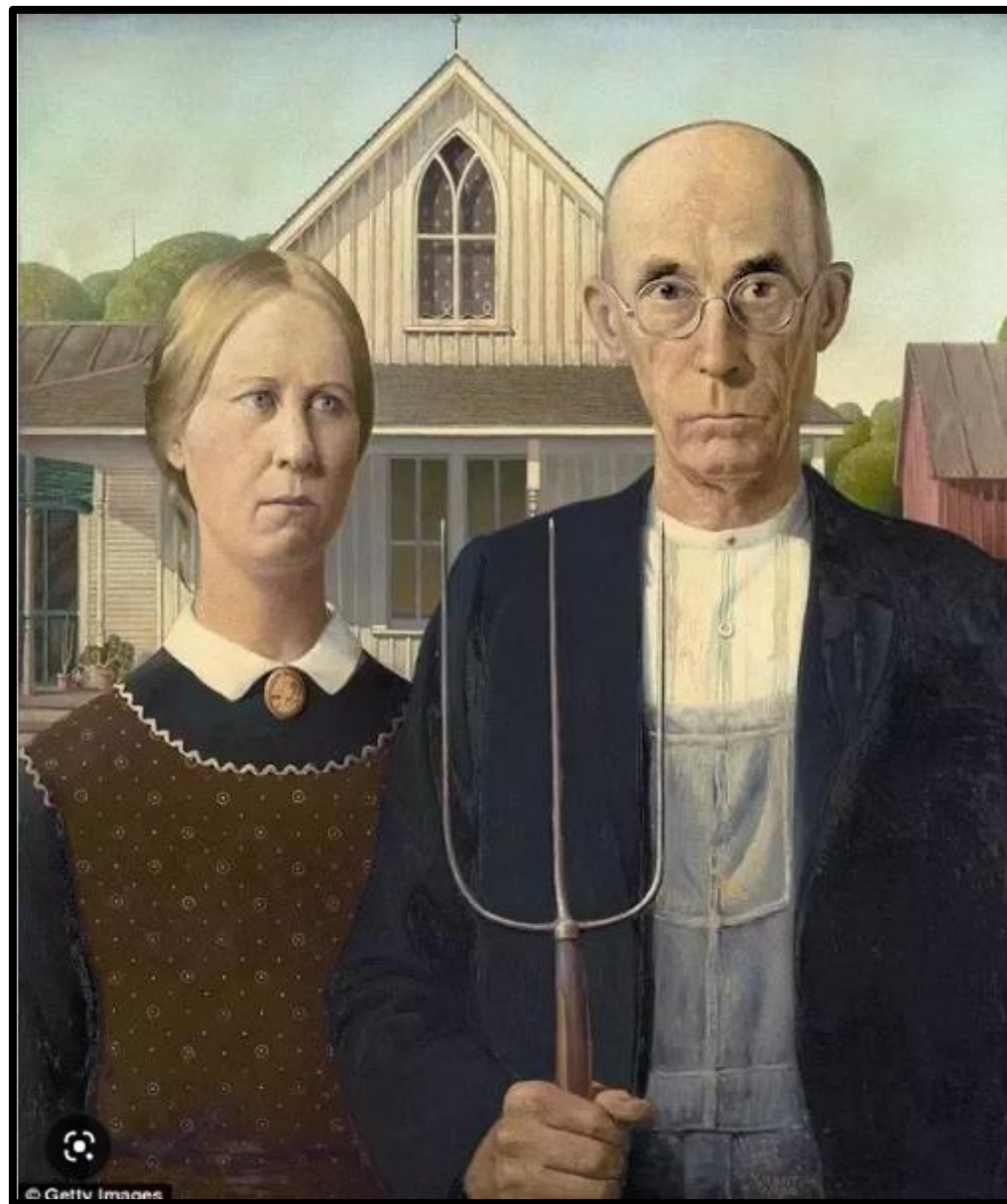
Zóny Babiše (modře) a přírody (bíle)

Typologie zemědělské krajiny:

1. **Stará krajina:** venkov ve stadiu rozpadu
2. **Stará krajina** přežívající: ritualizovaná ochranou / chráněná rituálem (totem a tabu)
3. **Nová krajina:** Postagrární (výměna sedláka za kombajn, vlčího máku za lebedu rumištní)
4. **Staronová sídelní krajina** (+ těžba, průmysl, komunikace): intervenuje do zemědělské krajiny
5. To vše se slévá a tak vzniká **nová suburbánní krajina** s prvky všeho.

Děkuji vám za pozornost.